

УДК 339; 336.2; 351(338.24)

Сльозко О. О.,

к.е.н., провідний науковий співробітник

Глазова А. Б.,

науковий співробітник,

ДУ «Інститут Економіки та прогнозування НАН України», м. Київ

ПОЗИТИВНИЙ ДОСВІД ПОДАТКОВИХ АМНІСТІЙ РОЗВИНУТИХ КРАЇН ДЛЯ УКРАЇНИ

У статті досліджено особливості імплементації податкової амністії у розвинутих країнах та проаналізовано можливості її запровадження в Україні з урахуванням національних особливостей. Податкова амністія як інструмент легалізації незадекларованих доходів має як позитивні так і негативні аспекти. Податкова амністія є стимулом до виведення капіталів із тіні в легальний економічний обіг унаслідок сплати податків за зниженою ставкою зі звільненням від різних видів відповідальності. Водночас зменшується фінансування витрат бюджету, спрямованих на відшукування та стягнення податкової заборгованості в примусовому порядку. Внаслідок легалізації певних видів активів, виведених за межі держави, виникає додатковий стимул для інвестицій в економіку за рахунок їхньої легалізації.

Ключові слова: податкова амністія, легалізація капіталу, детінізація економіки, оподаткування.

ПОЗИТИВНЫЙ ОПЫТ НАЛОГОВЫХ АМНИСТИЙ РАЗВИТЫХ СТРАН ДЛЯ УКРАИНЫ

Слѐзко Е. А., Глазова А. Б.

В статье исследованы особенности имплементации налоговой амнистии в развитых странах и проанализированы возможности ее внедрения в Украине с учетом национальных особенностей. Налоговая амнистия как инструмент легализации незадекларированных доходов имеет как положительные так и отрицательные аспекты. Налоговая амнистия является стимулом к выводу капиталов из тени в легальный экономический оборот вследствие уплаты налогов по сниженной ставке с освобождением от различных видов ответственности. В то же время уменьшается финансирование расходов бюджета, направленных на отыскание и взыскания налоговой задолженности в принудительном порядке. Вследствие легализации определенных видов активов, выведенных за пределы государства, возникает дополнительный стимул для инвестиций в экономику за счет их легализации.

Ключевые слова: налоговая амнистия, легализация капитала, детенизация экономики, налогообложения.

THE POSITIVE EXPERIENCE OF THE TAX AMNESTY IN DEVELOPED COUNTRIES FOR UKRAINE

Slozko O., Glazova A.

The article reveals features of the tax amnesty implementation in developed countries and analyzes the possible ways to be implemented in Ukraine, taking into account national circumstances. The tax amnesty as a tool of fiscal management despite the positive effects (withdrawal of income from the shadows, replenishment, namely tax amnesty in Belgium), has some risks associated with the subsequent concealment of income, if it is not a one-time phenomenon, that can be repeated on at regular intervals in the future, taxpayers will get a false signal from the government that tax evasion can be forgiven. In Ukraine tax amnesty emerges in the form of a tax compromise. The background is the Law of Ukraine № 63- VIII of 12.25.2014. "On Amendments to the Tax Code of Ukraine on features refinement tax liabilities from corporate income tax and value added tax in the case of tax compromise". Tax compromise requires further and more spreading involvement of entities into the process to reduce shadow economy and legalize capital. On the one hand, the key advantage of the tax amnesty is income legalization and the budget revenues, on the other it brings reducing the tax burden. Particularly the tax burden is the crucial factor to offshore income and hide it from the authorities. It means if there was an adequate tax system with appropriate tax rates, the tax amnesty isn't needed. Experience of European countries such as Belgium, Italy, France and Ireland confirms the fact of capital repatriation and budget revenues increasing.

Keywords: tax amnesty, legalization of capital flow, legalization of the economy, taxation.

Постановка проблеми. Проблема детінізації економіки та легалізації капіталу актуалізується в Україні з огляду на сучасний соціально-економічний розвиток держави. Наявна податкова система країни призводить до тінізації економіки та відтоку капіталу в офшорні зони. Одним з інструментів вирішення даної проблеми є податкова амністія. Податкова амністія капіталу – це сукупність адміністративних, економічних та соціально-психологічних методів менеджменту детінізації економіки, спрямованих на повну або часткову легалізацію прихованих від оподаткування доходів суб'єктів господарювання та повернення непродуктивно експортованого капіталу. Одним з основних завдань податкової амністії є застосування заходів та створення умов для попередження експорту капіталу та повернення його із-закордону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням дослідження особливостей податкових систем та їх впливом на господарство країни займаються як вчені-науковці, так і спеціалісти-експерти. Дане питання актуалізується в Україні з огляду на сучасний стан соціально-економічного розвитку та потреби його покращення. Серед вітчизняних дослідників, які аналізують проблеми функціонування податкової системи необхідно відзначити Жарко Р.П. [1], Іванова Ю.Б. [2], Крисоватого А.І. [3]. Зокрема, Жарко Р. П. [1], досліджує теоретико-методичні засади удосконалення податкового регулювання підприємницької діяльності, Іванов Ю. Б. [2] – проблеми розвитку податкової політики та оподаткування, Крисоватий А.І. [3] аналізує проблеми гармонізації оподаткування у парадигмі загальнодержавних інтересів. Серед зарубіжних дослідників необхідно виділити

Ордовер Г. (Ordover H., 2012) [4], що досліджує роль законодавчої влади у податковому регулюванні, Левенков Н., Стах Н. [5] – питання економічної амністії капіталу, Маркезе К. (Marquez K., 2013) [6] – особливості запровадження податкових амністій закордоном.

Метою статті є аналіз особливостей імплементації досвіду податкових амністій розвинутих країнах та розглянути можливості використання даного позитивного досвіду в Україні з урахуванням соціально-економічних особливостей держави.

Основні результати дослідження. У світі давно існує практика проведення податкових амністій. Зокрема, її проводили в таких державах, як Австралія (2007, 2009 рр.), Бельгія (2004 р.), Німеччина (2004 р.), Греція (2010 р.), Італія (2001, 2009 рр.), Португалія (2005, 2010 рр.), Російська Федерація (2007 р.), Іспанія (2012 р.), США (2009 р.). Існує багато варіантів податкової амністії. У деяких випадках вона може проводитися в межах усієї держави або її окремих федеративних утворень; може охоплювати різні види податків, зокрема податок на додану вартість, на прибуток, корпоративний податок, податок з доходів фізичних осіб тощо; під амністію може підпадати виявлена державою податкова заборгованість, щодо якої існують судові спори, а також невиявлена податковими органами заборгованість [4].

Для проведення податкової амністії в більшості держав необхідним є рішення парламенту, а в деяких (наприклад, у Швейцарії) вона є предметом референдуму, і вже на його підставі органи влади приймають відповідне рішення. Як правило, податкова амністія надає можливість платникам податків легалізувати свої заощадження, сплативши певну частину заборгованості без сплати штрафних санкцій або уникнувши сплати заборгованості. У кожному випадку платники податків отримують гарантії недоторканності з будь-яких видів відповідальності в разі застосування до них податкової амністії.

В ідеалі податкова амністія є стимулом до виведення капіталів із тіні в легальний економічний обіг унаслідок сплати податків за зниженою ставкою зі звільненням від різних видів відповідальності. Водночас зменшується фінансування витрат бюджету, спрямованих на відшукування та стягнення податкової заборгованості в примусовому порядку. Крім того, внаслідок податкової амністії та легалізації певних видів виведених за межі держави капіталів виникає додатковий стимул для інвестицій в економіку за рахунок їхньої легалізації [5].

Однак позитивний ефект від податкової амністії можливий за умови дотримання низки чітких критеріїв та вимог, зокрема:

– у законодавстві має бути чітко визначено механізм податкової амністії та гарантії відсутності відповідальності як безпосередньо пов'язаної з податковими порушенням, так і з іншими порушенням, які були вчинені у зв'язку з та/або з метою уникнення оподаткування;

– податкова амністія має бути спрямована на досягнення соціального компромісу та розуміння між державою та платниками податків;

– податкова амністія повинна мати недискримінаційний характер, тобто встановлювати рівні пільги та переваги всім платникам податків для уникнення зворотного ефекту, при якому невдоволена верства платників збільшить обсяги тіньового капіталу;

– податкова амністія не повинна стати важелем збільшення тіньового сектору, внаслідок переконання платників податків у тому, що держава і надалі списуватиме борги без істотних негативних наслідків для них. Наприклад, у деяких державах розміри санкцій за

приховані доходи, які не були задекларовані під час податкової амністії, збільшуються удвічі, а подальші податкові амністії передбачають більші ставки оподаткування або суворіші санкції порівняно з тими, які були встановлені під час попередніх амністій. Як показує світова практика, амністію капіталів держава починає заради таких основних цілей: отримання додаткових коштів до бюджету, нормалізації ділового клімату та зменшення тіншового обігу. У Росії протягом 2013-2015 рр. йшло обговорення варіантів податкової амністії, яка мала б доповнити плани Мінфіну, пов'язані з деофшоризацією. Розглядалися два можливі варіанти проведення амністії. У першому випадку платник податків, що заявив про легалізацію капіталів, отримує звільнення від пені та штрафів за несплачений податок, а також від кримінальної відповідальності, але при цьому зобов'язаний буде добровільно сплатити податок. У другому – капітали чекає повна амністія [7].

Хоча саме поняття амністії капіталів (або економічної амністії) в законодавстві відсутнє, зазвичай мається на увазі легалізація коштів, якими володіють громадяни країни, але з яких свого часу не були сплачені податки або були допущені інші порушення законодавства. Вважається, що термін «*економічна амністія*» (амністія капіталів) з'явився в післявоєнні роки в Західній Європі. Вперше такі економічні заходи були реалізовані в Швейцарії, коли були амністовані банківські депозити і капітали Третього рейху. Результатом проведеної амністії стало зміцнення банківської системи Швейцарії.

Одна з найуспішніших у світовій практиці економічних амністій була проведена в Італії (2001-2002 рр.), де вдалося виявити і усунути причини, які призводили до відтоку капіталів і ухилення від сплати податків. Згідно з Декретом про легалізацію, заявник зобов'язаний був заплатити 2,5% від задекларованої вартості майна або придбати італійські цінні папери на суму, рівну 12% від вартості прихованого майна. У ході амністії податкові органи видавали спеціальні «сертифікати конфіденційного внеску», що містять гарантії звільнення особи від подання декларації; сплати податкових заборгованостей і аудиту коштів, отриманих до амністії. Також гарантувалася повна конфіденційність для податкових та інших державних органів.

Одночасно з амністією були посилені заходи відповідальності за порушення податкового законодавства: до амністії штраф за приховування капіталу або майна становив від € 250 до € 2000, після – від 5% до 25% від суми прихованих коштів плюс конфіскація майна на таку ж суму. У результаті тільки за перші два місяці повернувся капітал у розмірі € 61 млрд., що дало додаткові надходження до бюджету в сумі € 24 млрд. (один тільки одноразовий податок з поверненням активів приніс до бюджету € 1,4млрд.).

Ще один приклад вдалої амністії – Ірландія (1988 р.). Податкова амністія тривала 10 місяців і обмежилася сплатою заборгованостей з прибуткового податку без застосування санкцій. У підсумку в казну було перераховано 1,5 млрд. \$. Успішний результат економічних амністій в Італії та Ірландії був досягнутий в тому числі завдяки вдалій роз'яснювальній роботі.

Як приклад невдалої податкової амністії часто згадують Бельгію (амністія 2004 р.). Відповідно до закону про амністію вивезених капіталів, громадяни, які мали заощадження в іноземних банках, могли повернути їх назад в країну без накладення будь-яких санкцій до кінця року, але повинні були сплатити до бюджету від 6% до 9% суми, що повертаються із-за кордону, (6% з капіталу, інвестованого в акції бельгійських компаній не менше ніж на три

роки, 9% з повернутих у країну грошових коштів). При цьому очікування щодо масового повернення капіталу не виправдалися, а в казну країни надійшло лише близько € 1 млрд., або 6% від всієї запланованої суми [9].

Успіх податкової амністії 1999 р. в Ірландії обумовлювався новими повноваженнями, які отримали ірландські податківці з доступу до інформації, що раніше охоронялася банківською таємницею, а також посиленням відповідальності за ухилення від оподаткування. Так звані «номерні» рахунки, які користувалися популярністю в Ірландії в 90-х перестали бути безпечними для їх власників. І незважаючи на жорсткі умови амністії (ухильник повинен був сплатити всю суму податку і навіть фінансові санкції, хоча і в обмеженому обсязі, отримавши взамін нерозголошення даних про податкові ухилення і відмову від кримінального переслідування), Ірландії вдалося зібрати внаслідок амністії 227 млн. євро і виявити 3675 платників податків, що ухилялися від їх сплати.

Крім вищевказаних чинників, успіх податкової амністії може бути пов'язаний і з глобальними змінами, які, наприклад, мали місце в Італії, де в 2001 році була проведена знаменита Scudo Fiscale. Амністія капіталу передувала введенню в обіг євро, що мало зменшити валютні та інфляційні ризики для італійців. У минулому дані чинники в сукупності з політичною нестабільністю і відносно високим оподаткуванням доходу підштовхували платників податків до виведення капіталу за кордон. Крім того, амністія була пов'язана зі збільшенням податкових санкцій. І хоча основної своєї мети (повного повернення офшорних капіталів в економіку Італії і суттєвого розширення бази оподаткування майбутніх періодів) амністія не досягла, до країни було заведено 60 млрд. євро, захованих до того в офшорних юрисдикціях. Це на 20 млрд. євро перевищило прогноз уряду і разово принесло в бюджет додаткові кошти. Італійська амністія 2001 р. не є ідеалом для наслідування і піддається критиці фахівців за занадто лояльний підхід до платників податків (анонімність, низький податковий платіж в 2,5% від задекларованої суми). Однак, навіть критики визнають, що певних результатів амністія досягла.

У світі немає жодного прикладу успішної амністії в нестабільній та охопленій війною країні. Країні, в якій саме по собі розміщення грошей на рахунок банку чи інвестування в реальний сектор економіки пов'язане з високими ризиками. Навіть більше, у світі немає жодного прикладу успішної амністії в країні, де населення просто не довіряє уряду (у зв'язку з політичною, економічною нестабільністю і екологічною нестійкістю), де існує реальна загроза того, що участь у амністії може бути використана проти самого платника податків. У таких країнах капітали зазвичай не легалізуються, а має місце спонтанний відтік капіталу у безпечні юрисдикції.

Дослідження ряду амністій, проведених у різних штатах Америки, показали, що в довгостроковій перспективі амністія зменшує сумлінність платників і, як наслідок, знижує збори. Саме з цієї причини в 1997 році в США відмовилися від ідеї проведення податкової амністії на території всієї країни. Однак завдання повернення капіталу з-за кордону залишається, і її потрібно вирішувати. Амністія може дати відчутний результат, якщо в країні будуть створені умови для успішної роботи капіталів, тобто сприятливий інвестиційний клімат. А для цього має бути знижено податкове навантаження і вдосконалена податкова система.

Завдяки проведенню податкової амністії в 1988 році в Ірландії у бюджет було поповнено на 1,5 млрд. доларів (2,5% ВВП країни). В Італії у 2001-2002 роках, де одночасно проводилася податкова амністія і амністія капіталів, уряду вдалося мобілізувати до бюджету близько 73 млрд. євро [9].

Міжнародний досвід свідчить, що для результативного проведення податкової амністії необхідним є дотримання поставлених умов:

- одноразове проведення амністії;
- неконфіскаційний характер амністії;
- достатні гарантії щодо звільнення від відповідальності за задекларовані суми;
- поєднання амністії з більш жорсткими умовами відповідальності у випадку подальшого приховування доходів;
- необхідною є розробка інституційного забезпечення, що включає: кадрове, організаційне, правове;
- активна пропаганда, рекламна компанія у всіх засобах масової інформації;
- гарантування на законодавчому рівні, що інформація про податкові правопорушення, осіб, що зважились на легалізацію капіталів, буде конфіденційною.

Проблему нелегального відтоку капіталів з країни вирішували у *Франції в 1986 р.* шляхом податкової амністії, яка суттєво збільшила внутрішні й зовнішні інвестиції. Проте, у 2009 р., передбачаючи, що велика кількість французьких платників податків в очікуванні такої амністії буде репатріювати свої активи з податкових гаваней назад до Франції, було відхилено будь-які рішення щодо проведення податкової амністії. При цьому, суб'єкти господарювання Франції, побоюючись судового переслідування, повинні були сплачувати податки, пеню і штрафи в розмірі до 80% від суми ймовірного легалізованого прибутку. А застосування індивідуального підходу до сумлінних платників податку передбачало вжиття пом'якшувальних обставин, наприклад, при виявленні приховуваних неоподаткованих доходів можливим було надання часткового скорочення штрафів тощо. В результаті проведених заходів планувалось залучити більше 500 млн. євро від оподаткування 3 млрд. євро [5].

Податкова амністія в *Італії* тривала протягом 2002–2003 рр., зокрема, у 2002 році було задекларовано 60 млрд. дол. США, а у 2003 р. – 15 млрд. дол. США, з яких 40% та 50% відповідно не було повернуто в економіку країни [10]. З 15 вересня 2009 р. до 31 квітня 2010 р. Кабінет міністрів Італії оголосив чергову (вже третю за останні вісім років) податкову амністію. Як результат, станом на грудень 2009 р. в італійські банки було повернуто майже 160 млрд євро, а з цих грошей бюджет отримав податків на 7,2 млрд. євро. Крім того, щоб стимулювати активність співвітчизників, Міністерство фінансів Італії заявило, що ті, хто задекларує і репатріює капітали в лютому 2010 р., заплатять з них 6% податок (до 31 грудня 2010 р. було 5%), а в квітні – уже 7% [4].

На нашу думку, досвід економічної амністії капіталів Італії надає вагоме підтвердження ефективності організаційних, економічних та соціальних інструментів виведення з тіні значних грошових ресурсів і збільшення податкових надходжень до місцевого та державного бюджетів.

Іншим важливим питанням є виведення тіншового бізнесу в легальний обіг. Податкові органи припускають, що отримавши амністію за старими «гріхами», платник податків не стане здійснювати нові правопорушення і вживе заходів для прозорості сплати всіх податків.

Остання податкова амністія в *Бельгії (2015 р.)* принесла в казну рекордні 830 млн. євро. Як повідомляє бельгійська податкова служба, всього були оброблені 16,2 тисячі досьє, за

підсумками яких вдалося вивести з тіні оподатковувані податками понад 3 млрд. євро доходів бельгійців. Це в 7 разів більше, ніж у 2012 році. Успіху амністії, зокрема, сприяло значне підвищення фіскального контролю в Бельгії, викликане необхідністю знайти додаткових коштів для скорочення бюджетного дефіциту королівства. Як наслідок, багато бельгійців поспішили скористатися можливістю амністії, щоб не потрапити під податкові перевірки [8].

Однак існують і *негативні наслідки* податкової амністії. Платники податків отримують помилковий сигнал від держави: несплата податків може бути прощена. Фактично йдеться про заохочення порушників і покарання законотрусливих платників.

Можливо, одним з найбільш цінних міжнародних прикладів в області податкової амністії для нас є *Індія*. Справа в тому, що індійське суспільство в чомусь дуже схоже на пострадянські суспільства (йдеться про лібералізацію економіки, також існують серйозні проблеми з бюрократією та корупцією, абсолютно відсутня традиція сплати податків, величезні масштаби тіньової економіки). Тому розглянемо докладніше індійську податкову амністію 1997 року, що отримала популярність під скороченою назвою VDIS (добровільного розкриття інформації на схемі доходу).

З метою збільшення зборів, а також розширення кола платників податків, індійський уряд проводить податкові амністії досить регулярно – приблизно раз на десять років. Така періодичність безсумнівно знижує їх ефективність, оскільки платник податків буває схильний почекаати зі сплатою податків до наступної амністії. Однак амністія 1997 року, що проводилася під керівництвом міністра фінансів П.Чідамбарама, була на рідкість вдалою – у ній взяло участь 466 тис. платників податків і було зібрано у перерахунок на американську валюту близько 2,5 млрд. дол. Ця сума значно перекрыла плановану величину в 1 млрд. дол. і втричі перевищила збори від п'яти попередніх амністій (а якщо рахувати в рупіях, то в 14 разів – через інфляцію). Було задекларовано активів (придбаних на раніше приховані від податків доходи) на 8,2 млрд. дол.

Ключовим фактором успіху була знижена ставка податку – 30 %, в той час як у колишні часи, до лібералізації, вона досягала 97,5%. Крім того, при декларації майна, придбаного багато років тому, потрібно було сплатити податок тільки з його первісної вартості, яка за минулий час могла значно зрости через інфляцію.

І все ж ніхто не очікував такого ентузіазму в області щиросердих зізнань від індійських платників податків. Бізнесмени декларували золоті злитки та коштовності. Одна сім'я з Калькутти задекларувала півтори тонни срібних монет і начиння (тут варто зазначити, що срібний посуд є традиційним засобом накопичення в багатьох районах Індії, а тому саме срібла декларувалося особливо багато). Житель Делі сплатив податок на слона, якого він роками приховував від податкових органів.

Зате практично не мала успіху пропозиція уряду платникам податків декларувати свої закордонні активи. Було дозволено декларувати об'єкти нерухомості (не більше одного) і навіть акції зарубіжних компаній, причому власнику надавався імунітет від переслідування. На жаль, ця ідея не знайшла відгуку в індійських платників податків [9].

В *Україні податкова амністія* запроваджена у формі так званого податкового компромісу та введена Законом України № 63 – VIII від 25.12.2014 р. «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей уточнення податкових зобов'язань з

податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість у разі застосування податкового компромісу», який набрав чинності з 17.01.2015 р.[10].

Поряд із, на перший погляд, великим позитивним потенціалом зазначеного закону та позитивною спрямованістю його правових наслідків, існують негативні ризики, з якими можуть зіткнутися платники податків у разі застосування податкового компромісу, а саме:

— Податкові органи не обмежені в праві нарахувати за результатами перевірки більший розмір податків, які мають бути сплачені платником податків для досягнення податкового компромісу. Навіть якщо розмір нарахованих податковим органом зобов'язань є, на думку платника, необґрунтованим та таким, що не відповідає дійсності, останній позбавлений можливості оскаржити їх розмір, оскільки в такому разі податковий компроміс не буде досягнутий, а після закінчення процедур оскарження платник зобов'язаний буде сплатити не 5%, а 100% податкових зобов'язань, які він самостійно задекларував шляхом подачі уточненого розрахунку. Крім того, уточнений розрахунок може розглядатись як доказ вчинення порушення податкового законодавства.

— Податковий компроміс слід уважати не способом мінімізувати податкові ризики, а передусім визнанням вини у вчиненні податкового правопорушення, а також кримінальних правопорушень, які з ним пов'язані.

— Звільнення від юридичної відповідальності в разі застосування податкового компромісу стосується звільнення від відповідальності, передбаченої Податковим кодексом України, ст. 212 Кримінального кодексу України, ст. 1631 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Однак звільнення від податків означає визнання вини у вчиненні правопорушень, передбачених зазначеними нормативними актами, а також визнання вини у вчиненні кримінальних правопорушень, пов'язаних із зазначеними вище правопорушеннями.

Так само податковий компроміс не гарантує звільнення від відповідальності тих платників податків, які не застосовували податкового компромісу, у зв'язку з тим, що не вчиняли якихнебудь податкових правопорушень, однак були неусвідомлено втягнуті в ланцюг операцій, один або декілька учасників котрого вчиняли як податкові, так і кримінальні правопорушення та задекларували їх у порядку податкового компромісу. Неминучими для таких платників податків є зустрічні перевірки податкових органів, які за наявності доказів правопорушень інших учасників операцій у ланцюгу їхнього здійснення, котрі застосували податковий компроміс, вірогідно будуть змушені сплатити додаткові податкові зобов'язання, якщо не доведуть свою невинуватість у судовому порядку.

З урахуванням зазначеного, необхідно на законодавчому рівні розширити перелік гарантій непритягнення до відповідальності в разі застосування податкового компромісу, які захищали б платників податків, їхніх контрагентів та слугували б стимулом для легалізації платниками податків своїх доходів.

Висновок. Отже, основною ціллю проведення податкової амністії є легалізація капіталу та детінізація економіки. Податкова амністія як інструмент фіскального регулювання має окрім позитивних наслідків, таких як виведення доходу з тіні, поповнення бюджету (податкова амністія в Бельгії), також і ризики пов'язані з подальшим приховуванням доходів, у разі якщо це не одноразове явище, а буде повторюватися з певною періодичністю в майбутньому: платники податків отримують помилковий сигнал від держави, що несплата податків може бути

прощена. Фактично йдеться про заохочення порушників і покарання законослухняних платників.

В Україні податкова амністія зароджується у формі податкового компромісу. Підґрунтям є Закон України № 63– VIII від 25.12.2014 р. «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей уточнення податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість у разі застосування податкового компромісу». Податковий компроміс потребує подальшого поширення та більшого залучення суб'єктів, які підпадають під податкову амністію з метою детінізації економіки та легалізації капіталів.

1. Жарко Р. П. Теоретико-методичні засади удосконалення податкового регулювання підприємницької діяльності : автореф. дис. ... канд. екон. наук.: 08.06.01 / Р. П. Жарко – К., 2006.

2. Іванов Ю. Б. Проблеми розвитку податкової політики та оподаткування: [монографія] / Ю. Б. Іванов. – Х: ВД «ІНЖЕК», 2012.

3. Крисоватий А. І. Гармонізація оподаткування у парадигмі загальнодержавних інтересів / А. І. Крисоватий, Т. В. Кошук // Фінанси України. – 2004. – № 2.

4. Ordower H. Restricting the Legislative Power to Tax: Intersections of Taxation and Constitutional Law [Електронний ресурс] / H. Ordower // Electronic Journal of Comparative Law. – December 2012. – Vol. 11.3. – Режим доступу: <http://www.ejcl.org/113/article113-31.pdf>.

5. Левенков Н. Экономическая амнистия капитала / Н. Левенков, Н. Стах // Банकाўскі веснік. – 2004. – май.

6. Маркеше К. Податкові амністії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iel.carloalberto.org/ResearchandPublication/Workingpapers.asp>

7. Савич О. Чи правомірні дії представників контролюючих органів, які наполягають на застосуванні податкового компромісу? [Електронний ресурс] / О. Савич. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/DG150054.html

8. Податкова амністія в Бельгії принесла в казну рекордні 830 млн. євро [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pda.finance.ua/ua/news/?curID=308537>

9. Поплевічева Н.Г. Роль держави в запровадженні фінансової амністії: світовий досвід і реалії України [Електронний ресурс] / Н. Г. Поплевічева. – Режим доступу: <http://kbiuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2010-3/doc/3/19.pdf>

10. Закон України № 63VIII від 25.12.2014 р. «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей уточнення податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість у разі застосування податкового компромісу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T140063.html